

Методичний коментар до уроку “Веселкові бризки”

Мокрі песики

Сонце у краплинці

Уявіть, що ви прокинулися сонячним ранком. Усе тільки починає покидатися... Тихо. Пташки починають свою ранкову пісню. На траві під променями сонця виблискують, як коштовні діаманти... росинки. Звичайна крапелька води, а яка красуня!

- Уявіть себе росинкою. Як ви прокидаєтеся? Як вітаєтеся з квітами? Який у вас голос?
- Привітайтеся, як росинка.

Гра світла

Гру світла у краплинках майстерно передала американська художниця Айріс Скотт. Подивіться на картини. Песики такі різні.

- А що спільного в картинах?
- Як можна назвати цю серію картин?

На роботах Айріс Скотт багато собак — різних порід, розмірів, кольорів. Однак усі вони зайняті однією справою — струшують із себе воду, та ще й так, що бризки летять на всі боки.

- Який настрій у песиків?
- Знайдіть картину, де песик немовби усміхається. Чому він такий задоволений?

Картини дуже динамічні, таке враження, що ми бачимо песиків у русі.

- Що допомогло художниці передати рух?

Погляньте, як розтріпується у песиків шерсть, як підлітають вушка, як довкола здіймається вихор краплинок, що виграють на сонці різними барвами, мов справжня веселка!

- Пригадайте кольори веселки. Які з них ви помітили на картині?

Зверніть увагу: майже кожен мазок має свій відтінок. Знайдіть на картині відтінки оранжевого (синього, зеленого тощо).

- Розкажіть, що було до того, як песика намалювала художниця. Як ви гуляли з песиком, як ви купалися разом.
- А що ви відчуваєте, коли песик біля вас струшує воду? Чи не відчуваєте ви, як долітають краплинки до вас зараз? Чому?
- Який із песиків вам сподобався найбільше? Як ви його назвали б?

Розкажіть про песика на картині, доберіть яскраві порівняння, щоб ваші слухачі уявили песика так, як його намалювала художниця.

Знайомимося з художницею

Айріс Скотт — наша сучасниця. Вона народилася 1984 року на невеликій фермі неподалік від міста Сіетла (США). Батьки майбутньої художниці дали доньці ім'я Айріс, або Ірида, на честь грецької богині веселки.

Мати художниці викладала гру на фортепіано і доглядала за садами, батько виготовляв шафи на замовлення. Телевізора в домі не було, тому Айріс проводила багато часу на свіжому повітрі. Вона цілими днями гралася з тваринами, яких на фермі було багато: кішки, собаки, кролики, коні, поні, ящірки, папуги, кози, курчата...

Улітку Айріс разом із молодшою сестричкою любили босоніж тікати з дому і копати печери на схилах пагорбів, будувати на деревах будиночки, ліпити з глини фігурки. У дощові дні дівчинка закривалася у своїй кімнаті й вивчала взяті в бібліотеці книжки про мистецтво. Батьки не заважали їй, навіть навпаки, радили більше практикуватися. І Айріс практикувалася, самостійно вивчаючи правила й різні техніки малювання. Вона змальовувала фотографії та картини, використовуючи всі методи, описані в книжках. Але виявилось, що ці правила їй були потрібні лише для того, щоб їх порушити.

Через кілька місяців після закінчення університету, Айріс поїхала в Тайвань і раптом вирішила стати першою професійною художницею, яка малює пальцями. Знань у неї було достатньо: в університеті Айріс вивчила основи малювання деревним вугіллям, пастеллю, аквареллю, олією, акрилом.

Одного дня на мольберті Айріс стояла майже завершена картина в жовтих тонах. Щоб продовжити роботу над полотном, треба було почистити й вимити пензлі. Але була така спека, що дівчинці дуже не хотілося виходити з кімнати з кондиціонером. Тож вона стала малювати, вмочивши пальці у фарбу. Наступного дня Айріс Скотт почала полювання на тоненькі латексні рукавички, що дають змогу відчувати текстуру фарби й малювати, не забруднюючи рук.

Нині роботи художниці Айріс Скотт зберігаються в кількох галереях. Серед колекціонерів — компанії Coca-Cola і Microsoft. Також її полотна прикрашають дитячі лікарні та медичні центри. Це природно, адже їхня яскрава райдужна палітра випромінює енергію, оптимізм і любов до навколишнього світу.

Особлива техніка

Американська художниця Айріс Скотт вражає яскравістю та природністю, а ще — незвичайною технікою під назвою "пальчиковий живопис". Майстриня розповідає, що перші картини не були чудовими, але в них був потенціал: "Коли люди запитують у мене, як навчитися малювати краще, я завжди кажу: не відкушуйте більше, ніж можете прожити! Секрет успіху в мистецтві полягає у тому, щоб не хапатися за все одразу. Тільки ви можете стати своїм найкращим гідом у подорожі, де ви будете самі себе навчати. Робіть те, що вам добре вдається, створюйте гарні речі й потім наважуйтеся на експерименти. Збирайте щасливі випадковості так, щоб ними можна було керувати. Звертайте пильну увагу на те, у чому ви процвітаєте, і розвивайтеся в цих напрямках".

Здавалося б, тонкі лінії, дрібні деталі легше виписувати тоненьким пензликом, а от художниця майстерно малює власними пальцями.

- Пригадайте, як ви малювали пальчиками. Як ви думаєте, які деталі картини художниці малювати найскладніше? Чому?
- Що на картинах було намальоване мізинчиком, а що — великим пальцем?

Світло у краплинці

Придивіться ще раз до краплинок на картинах Айріс Скотт. Чи доводилося вам бачити таку гру світла й води у природі? Якщо прокинутися рано вранці, коли ще прохолодно і сонечко тільки починає прокидатися, то можна побачити світ у краплинках води — особливо яскравий, блискучий, святковий. Адже на траві, квітах і навіть на доріжках яскраво виблискують крапельки води — росинки.

Послухайте, як композитор Самуїл Майкапар зобразив це явище природи у п'єсі "Росинки".

- Чим особлива ця музика? Яка вона?
- Що вам нагадує її звучання?
- Доберіть музичний інструмент і спробуйте повторити звучання музики.
- Як ви думаєте, про що композитор хотів нам розповісти? Чому?

Покажіть дітям [відео про росинку](#).

Можливо, композитор змалював саме таку крапельку? Подивіться, як кришталева росинка виблискує в сонячних промінчиках, вітається з нами. У неї має бути дзвінкий голосочок. Краплинка чиста, весела, усміхнена...

- Про яку росинку розповів композитор?
- Покажемо росинку рухами.

Уявіть, що росинка ожила і розповіла нам цікаву історію. Про що вона? Озвучте історію росинки — передайте голос росинки, її інтонації, жести.

А можливо, це травинки й вітерець вирішили погратися росинкою? Вітер тихенько ворухить травинки і вони струшують росинки, які весело сміються, падають і дзвенять.

А може, росинка опинилася високо на дереві. Дерево струшує краплинки з гілочок, а вони падають нижче й нижче і весело переливаються на сонечку.

- Пригадайте, як переливаються росинки. (Можна показати дітям [фото росинок](#).)

Вийдемо надвір і помилуймося росинками. Їх вже висушило сонечко? Тоді ми самі можемо зробити росинки.

- Запропонуйте дітям поміркувати, як саме. (Можна провести репетицію у класі.) Як накрапати водичку? (Піпеткою, з руки, викручуючи тканину...)
- Зробимо надворі штучну росу. Де саме її краще робити: на сонечку чи в затінку? Можна спробувати зробити у двох місцях і порівняти. Де наші росинки будуть краще виблискувати?
- Роздивимось, як виблискують росинки в сонячних промінчиках (роздивляємося росинки з різних боків), як вітаються з нами.
- Які кольори ми побачили?

А тепер можна обережно торкатися травинок чи листочків. Крапельки починають мандрувати!

Передати характер

Намалюйте собаку, який вам до вподоби. Пригадайте свого друга-песика або іншу тваринку, яка вам симпатична, роздивіться світлини різних песиків тощо. Намагайтеся в малюнку передати характер тваринки.

- Поміркуйте, що допоможе вам це зробити. Поза? Сонячний промінчик? Яскрава деталь на малюнку?